

ΚΛΕΙΩ

ΕΚΑΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ

ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΔΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Ε'.

ΑΡΙΘΜ. 1 (97).

Συνδρομή, αρχομένη από 1. Ιανουαρίου και 1. Ιουλίου 'εκάστου έτους, εξαμήνος μόνον,
και προπληρωτέα: Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἡ μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Ε'.

τη 1/13. Ιανουαρίου 1889.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

Ὁ ἀπὸ διετίας καὶ ἐπέκεινα ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος κ. Στέφανος Δραγούμης ἀγεί σήμερον τὸ 46 ἔτος τῆς ἡλικίας του, γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1842. Μᾶλλον ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα καὶ ἀπὸ πολλοῦ λευκάσας ἔχει πολὺ γλυκεῖαν τὴν φυσιογνωμίαν. Φιλόπονος εἰς ἄκρον καὶ δραστήριος, εὐπαίδευτος δ' ἐξ ἄλλου καὶ μειλίχιος, μετὰ ζήλου ἐπιδεδομένος εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ μετὰ θερμότητος ἐργαζόμενος ὅπως τὸ καθ' ἑαυτὸν φανῇ χρήσιμος τὰ κοινὰ πράττων, δικαίως ἀπολαύει σπανίας δημοτικότητος ἐν τῷ τόπῳ καὶ πολλῆς ἐκτιμήσεως παρὰ τοῖς ξένοις.

Γεννηθεὶς ἐκ πατρὸς διαπρεποῦς, τοῦ Νικολάου Δραγούμη, ὅστις διεκρίθη ἐπὶ ὑπηρεσίαις πρὸς τὸ ἔθνος καὶ τοῦ ὁποῦ ἡ „Πανδώρα“ καὶ αἱ γλαφυρόταται „Ἀναμνήσεις“ τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως ἀπετέλεσαν ἐποχὴν ἐν τῇ ἀνελιξίᾳ τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς φιλολογίας, ἔτυχε μορφώσεως ἀνελλιπούς, ἀνατροφῆς δὲ ὅσον ὑψηλῆς καὶ ἀρτίας, τὸσον ἀπερίττου καὶ ζηλωτῆς. Διότι τὴν ἔγκριτον καὶ ἐξέχουσιν ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ ἀθηναϊκῇ κοινωνίᾳ οἰκογένειαν Δραγούμη διακρίνει πάντοτε ἐν τῇ μεγαλοπρεπείᾳ τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀφελὲς καὶ ἐν τῇ ἀναστροφῇ τὸ εὐπροσῆγορον καὶ φιλόφρον. Ἄν ὁ πρεσβευτῆς, ὁ ἐπισκεπτόμενος αὐτὴν, ἀπέρχεται γνῶνους ἐκ τῆς προσηνείας ἀπάν-

ΚΛΕΙΩ, ΤΟΜΟΣ Ε'.

των τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας, προεξαρχούσης τῆς σεβαστῆς τοῦ ὑπουργοῦ μητρὸς κ. Εὐφροσύνης, ἐπίσης καὶ ὁ πτωχὸς καὶ τυχὸν ἡδικημένος ἐργάτης καταλείπει τὴν οἰκίαν ταύτην πλήρης παρηγορίας καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ὁ κ. Στέφανος Δραγούμης διήκουσε τα γυμνασιακά μαθήματα ἐν τῇ ἐλληνικῇ πρωτεύουσῃ, μεταβάς δὲ ἔπειτα εἰς Παρίσιους ἐσπούδασεν ἐκεῖ τὰ νομικά. Νεαρώτατος ἀκόμῃ ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας μετῆλθεν εὐδοκίμως τὸν δικηγόρον. Εἰσελθὼν ἔπειτα εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον διωρίσθη πάρεδρος τοῦ πρωτοδικείου Ἀθηνῶν, ἀναπτύξας μεγάλῃ δραστηριότητα ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του καὶ προσκτησάμενος πολλὴν ἀγάπην καὶ ὑπόληψιν διὰ τὴν χρηστότητα καὶ ἀκεραιότητά του. Ἐκδιδομένης εἰσέτι τῆς „Πανδώρας“ μετέσχε μετ' ἀφοσιώσεως τῆς συντάξεως αὐτῆς δημοσιεύσας πολλὰς ἀξιαναγνώστους πραγματείας. Ἐπὶ διετίαν δὲ καὶ διηύθυνε τὸ ἀξιολογώτατον τοῦτο περιοδικόν, τοῦ ὁποῦ ἡ διακοπὴ κατέλιπε κενὸν δυσαναπλήρωτον ἐν τῇ συγχρόνῳ ἐλληνικῇ φιλολογίᾳ.

Ἀφωσιωμένος εἰς τὴν θέμιδα ὁ κ. Δραγούμης ταχέως μετεπήδησε τὰς βαθμίδας αὐτῆς. Ὑπῆρέτησεν ὡς πρωτοδίκης, ἔπειτα ὡς πρόεδρος τοῦ πρωτοδικείου καὶ ἀπὸ τοῦ 1864 μέχρι τοῦ 1875 διετέλεσεν ἐφέτης.

1

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.

Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος.

Κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος ἐπὶ τῆς πρώτης πρωθυπουργίας τοῦ Τρικούπη ἐκλήθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου, θέσιν, ἐν ἣ διέμεινε μόνον μέχρι τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, παραιτηθεὶς εὐθὺς ὡς ἀπεχώρησε τῆς διευθύνσεως τῶν κοινῶν δ' Τρικούπης.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης χρονολογεῖται ἡ ἐναρξὶς τῆς ἐν τῇ πολιτικῇ σταδιοδρομίας του. Κεκτημένος ἤδη πλείστας συμπαθείας ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ ἀπροσωπολήπτου ὑπηρεσίας του ἐν τῷ σταδίῳ τῆς δικαιοσύνης μετὰ θάρρους ἀπεδύθη εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνας ποθῶν ὅπως καὶ ἀπὸ τοῦ κοινοβουλίου φανῇ χρήσιμος εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ Στέφανος Δραγούμης διακρίνεται ἐπὶ παρρησίᾳ πολιτικῶν φρονημάτων καὶ σταθερότητι πολιτικῶν ἀρχῶν. Καὶ διὰ τοῦτο πολὺ ἀρμονικῶς ἠδύνατο νὰ συμπράξῃ ἀπὸ τῶν πρώτων βημάτων τοῦ πολιτικοῦ του βίου μετὰ τοῦ κ. Τρικούπη, μεθ' οὗ ἄλλως τε, ἐκτὸς τῆς ὡς πρὸς τὰ πολιτικὰ ὁμοφροσύνης καὶ συμπνοίας, συνδέεται παλαιόθεν διὰ φιλίας στενῆς καὶ ἀρρήκτου.

Ὁ κ. Τρικούπης μέλλων νὰ καταρτίσῃ τὸ ὑπουργεῖόν του κατὰ Μάϊον τοῦ 1886 πρωτίστως ἀπέβλεπεν εἰς τὸν Στέφανον Δραγούμην, εἰς ὃν λίαν εὐστόχως ἐνεπιστεύθη τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν, διατρανώσας τὴν πρὸς αὐτὸν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην. Ἡ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τούτῳ πολιτεία τοῦ κ. Δραγούμη ἀπεδείχθη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς λίαν προσεκτικὴ καὶ λίαν εὐδόκιμος. Ταχέως ἐννοήσας τὴν ὑπηρεσίαν ἔλυσεν ἐπιτυχῶς πολλὰς ἐπιστάσας διεθνεῖς δυσχερείας μετὰ τῷ Ἑλλάδος καὶ ἄλλων κρατῶν. Ἰδίως ἡ ἐν τῷ ἐπεισοδίῳ τοῦ ἀποκλεισμοῦ λεπτοτάτη αὐτοῦ συμπεριφορὰ ὑπῆρξεν εἰς ἄκρον εὐστοχος καὶ ἀξιοπρεπῆς, ὡς ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἐκδεδομένη λευκὴ βίβλος τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν. Πολλὴ ἐτίμησαν τὸν κ. Δραγούμην καὶ μαρτυροῦσι τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν νοημοσύνην αὐτοῦ αἱ ἐμπορικαὶ καὶ προξενικαὶ συμβάσεις, τὰς ὁποίας μετ' ἄλλων ἐθνῶν συνήψεν ἢ ἀνενέωσεν, ἰδίᾳ δὲ μνημονευτέα ἡ μετὰ τῆς Αὐστρουγγαρίας καὶ τῆς αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως. Ἡ μετὰ τῆς τελευταίας ταύτης διομολογηθεῖσα περὶ καπνοῦ σύμβασις εἶνε περιφανὲς διπλωματικὸν κατόρθωμα ἐφ' ᾧ ὀφείλεται εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν κ. Βυζάντιον εὐγνωμοσύνη ἐθνικὴ. Καὶ αἱ προσπάθειαι τοῦ κ. Δραγούμη περὶ ἀτελείας τῆς σταφίδος κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῆς εἰς Ἀμερικὴν εἶνε πιδανώτατον ὅτι θὰ στεφθῶσιν ὑπὸ ἐπιτυχίας, ἀφοῦ μάλιστα αἱ διαπραγματεύσεις διεξήχθησαν ὑπὸ ἀπεσταλμένου τόσο ἱκανοῦ, ὅσον εἶνε ὁ ἐν Λονδίῳ πρεσβευτὴς ἡμῶν κ. Γεννάδιος. Ἐπίσης καὶ ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἑλληνικῶν ἐλαίων εἰς Ῥωσίαν ἀνενδότης ἐργάζεται ὁ κ. Δραγούμης.

Αἰσθανόμενος βαθέως τὴν σημασίαν τῆς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καταλλήλου ἀντιπροσωπείας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαβείας ἐνήργησε τοὺς προξενικοὺς διορισμοὺς καὶ τὰς μεταθέσεις, ἀποφεύγων ὅσον ἠδύνατο τὴν ἐπέμβασιν τῆς πολιτικῆς, ὅπως καὶ ἐν γένει μοχθεῖ νὰ χειραφετήσῃ ἀπὸ ταύτης τὸ ὅφ' ἑαυτὸν ὑπουργεῖον. Καὶ πολλαχοῦ μὲν ἀναμφισβητήτως ἐπέτυχεν (ὅπου δὲ ἀπέτυχε, τὸ σφάλμα πρέπει ἀλλαχοῦ νὰ ζητηθῇ). Ἡγωνίσθη ἐπιμόνως περὶ συστάσεως νέων προξενείων εἰς θέσεις ἐπικαίρους, ἠγωνίσθη δ' ὡσαύτως καὶ ὑπὲρ ἀπροσκόπτου λειτουργίας τοῦ περὶ προσόντων τοῦ προξενικοῦ προσωπικοῦ νόμου, ἐπιμένων ἀνενδότης καὶ εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς πρὸς κατάληψιν θέσεων γραφῶν καὶ ἀκτολούθων ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν ἐξωτερικῶν.

Ἦν' ἀληθοῦς ἔρωτος κατεχόμενος πρὸς τὴν καλὴν διεξα-

γωγὴν τῶν ἐν τῷ ὑπουργείῳ του ὑποθέσεων διαμένει ἐν αὐτῷ ἐπὶ πολλὰς τῆς ἡμέρας ὥρας, τὸ δὲ φιλοδίκαιόν του ἐνέπνευσε τὸν πρὸς αὐτὸν εἰλικρινῆ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐξωτερικῶν.

Οἱ ξένοι ἀντιπρόσωποι εὖρον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Δραγούμη λίαν ἀξιοπρεπῆ καὶ ἐπιδέξιον πρόμαχον τῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποθέσεων τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, καὶ τὸ ἐπὶ τῆς συσκίου λεωφόρου Ἀμαλίας νεόδμητον μέγαρον τοῦ κ. Δραγούμη κατέστη τὸ προσφιλέστατον κέντρον τοῦ διπλωματικοῦ ἡμῶν κόσμου ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ὑπουργίας του.

Διαλυθείσης ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως Τρικούπη τῆς βουλῆς μετὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1886 καὶ ἐνεργηθεῖσιν ἐκλογῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νομαρχιακοῦ συστήματος, κατεδείχθη ἡ ἀληθὴς ἰσχὺς καὶ δημοτικότης τοῦ κ. Δραγούμη, ἐκλεγέντος πρώτου βουλευτοῦ μετὰ ὀκτὼ ἐκ τῶν ἑνδεκα συναγωνισθέντων μετ' αὐτοῦ ὑποψηφίων τοῦ νομοῦ. Ἡ τοιαύτη ἐπιτυχία τοῦ κ. Δραγούμη ἦτο θρίαμβος.

Πλὴν τῶν πολιτικῶν ἀγώνων του, ὁ κ. Δραγούμης μετ' ἴσης προθυμίας προσφέρει τὴν συνεργασίαν αὐτοῦ καὶ εἰς πλείστας ἄλλας κοινωφελεῖς καὶ φιλοπάτριδας ἐπιχειρήσεις, ἰδίως ἀπὸ πολλοῦ ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας ἐξ ἧς καὶ κατάγεται κυρίως. Τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐταιρείας διατελεῖ σύμβουλος ἀπὸ τοῦ 1876, διαρκῶς ἐκτοτε κατ' ἔτος ἐκλεγόμενος. Ὡς φιλόμαχος δὲ μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀσχολεῖται εἰς μελέτας ἀρχαιολογικάς, ὧν καὶ τινες, γλαφυρῶς γεγραμμένας, ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ „Ἀθηναίῳ“ τῇ „Ἀρχαιολογικῇ Ἐφημερίδι“ καὶ τοῖς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδόμενοις περιοδικῶς τῆς γαλλικῆς καὶ γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς. Ἡ ἐν Βερολίῳ ἀρχαιολογικὴ Ἀκαδημία ἐτίμησε τὸν κ. Δραγούμην, ἐκλέξασα αὐτὸν τακτικὸν αὐτῆς μέλος.

Κατὰ τὴν δρᾶσιν ὅμως τοῦ σήμερον ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος ἀξιοσημείωτον τοῦ βίου του σελίδα ἀπαρτίξει ἡ θέσις αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τῶν Ὀλυμπίων καὶ κληροδοτημάτων. Ἐπιτροπὴ, ὡς αὕτη, ἔχουσα τόσῃ ὕψλῃ ἀποστολῇ, τὴν ἀποστολὴν τῆς διὰ τῆς ἀμίλλης ὠδήσεως τοῦ ἔθνους πρὸς πραγματικὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις αὐτοῦ, ἐπιτροπὴ τοιαύτη δὲν ἠδύνατο νὰ προεδρεύηται ὑπ' ἀνδρὸς νοημονεστέρου καὶ φιλοτιμοτέρου. Καίτοι ἀνέλαβε τὴν προεδρίαν ταύτην μόνον ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1887, κατωρθώθη ἡ περάτωσις τῶν ἔργων τοῦ Ζαππείου ἐντὸς ὀλίγιστου χρόνου καὶ ἡ προπαρασκευὴ τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος, οἱ ὑπὲρ τῆς ὁποίας μόχθοι καὶ αἱ δυσχερεῖαι ὑπερέβησαν πάντα ὑπολογισμόν.

Δυστυχῶς ἐπ' ἐσχάτων ἐκλονίσθη μικρὸν ἡ υἡγία τοῦ χρησιμωτάτου ἀνδρός. Οἱ πολλοὶ περισπασμοὶ ἐπηρεάσαν αὐτὴν πρὸς ἀνησυχίαν καὶ θλίψιν τῶν ἀπείρων φίλων του, καιριώτατα ὅμως ἐπύκρναν καὶ σπουδαίως κατέβαλεν αὐτὸν ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ὀδυνηροτάτη ἀπώλεια ἑνὸς τῶν υἱῶν του, ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἀφαρπαγέντος ἀπὸ τῶν τρυφερῶν ἀγκαλιῶν τῆς εὐγενεστάτης μητρὸς.

Ἀνδρῶν, οἷος ὁ κ. Στέφανος Δραγούμης, δυναμένων νὰ ὠφελήσωσι τὸν τόπον πολυειδῶς, δὲν ὑπάρχει δυστυχῶς ἀφθονία. Τοῦναντίον ἡ λειψανδρία εἶνε παρ' ἡμῖν ἐπαισθητοτάτη καὶ πᾶς ἀληθῶς πονῶν τὴν πατρίδα αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ μὴ εὐχθῇ ὑπὲρ πλήρους ἀποκαταστάσεως τῆς υἡγίας τοῦ κ. Δραγούμη, ὅπως οἱ εὐγενεῖς καὶ καρποφόροι ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶνές του παραταθῶσιν ἐπὶ ἔτη ὅσον ἐνεστί μακρότερα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8. Ὀκτωβρίου 1888.

Γ. Τ.